

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА**

«Затверджую»

Декан ФПО _____ доц. Петрина Р. Л.

«____» _____ 2022 р.

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни:
«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
За спеціальністю 024 «Хореографія»
Галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
Кваліфікація: магістр хореографії
Освітньо-професійна програма – Хореографія**

Рік підготовки – 5, 6

Семестр – 9, 10, 11

Обсяг – 210 год. в т.ч. 94 год. – самостійна робота

Програму розглянуто і затверджено
на засіданні кафедри хореографії та
мистецтвознавства

протокол № 1 від __ 31
серпня 2022р.

Зав. кафедри проф., канд. пед. наук

_____ В. Ю.Сосіна

Навчальна програма з дисципліни **«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»** для студентів 5, 6 курсу ФПО спеціальності 024 Хореографія

9, 10, 11 семестри (денна форма навчання)

Розробник: викладач О. В. Мартинюк

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства

Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства

(підпис)

(Сосіна В.Ю.)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету педагогічної освіти

Протокол від «____» _____ 20__ року № ____

Голова _____

(підпис)

(_____)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «**ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 024 Хореографія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія і методика створення хореографічних композицій, балетмейстерська діяльність.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія і методика викладання хореографічних дисциплін у закладах вищої освіти», «Сучасні напрямки танцювального мистецтва», «Організація і методика ансамблевої роботи», «Практикум з акторської майстерності», «Практикум з дуетного танцю», «Теорія і методика роботи у професійному танцювальному колективі», «Сучасна інтерпретація фольклору», «Арт-терапевтичні практики в хореографії», «Історико-побутовий танець», «Класичний танець», «Народно-сценічний танець», «Український танець», «ТіМ бального танцю».

Головним завданням курсу є: навчити студентів застосовувати різні методики у хореографічно-постановочній роботі, вміло використовувати принципи режисури видовишно-театралізованих заходів, вдало втілювати методи театралізації у різноманітні форми сучасного хореографічного мистецтва.

Дисципліна «**ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**» є важливою фаховою дисципліною для майбутніх педагогів-хореографів, хореографів-постановників, авторів. Предмет складається з двох розділів – теоретичного і практичного, що тісно пов'язані між собою. Знання, які студенти набувають на теоретичних заняттях, включають етапи роботи створення різноманітних хореографічних творів і танцювальних композицій. На практичних заняттях студенти набувають навиків балетмейстерської роботи. Лекційні та практичні заняття, на яких студенти ознайомлюються з теоретичним і практичним матеріалом, доповнюються індивідуальною роботою.

1. Мета дисципліни:

вдосконалення навичок та вмінь, необхідних хореографу-постановнику; опанування знань, що сприятимуть створенню своєрідної структури та ідейно-тематичного змісту майбутнього хореографічного твору; організація постановочно-репетиційної роботи у танцювальному колективі, ансамблі тощо; виховання і підготовка висококваліфікованих хореографів-постановників, викладачів хореографічних дисциплін у новітніх мистецьких закладах освіти, середній та вищій школі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ✓ ознайомлення студентів з видами і формами балетмейстерської діяльності;
- ✓ оволодіння знаннями, уміннями і навичками, що забезпечують теоретичну і практичну підготовку кваліфікованого фахівця (хореографа-постановника, автора, хореографа-режисера);

- ✓ вивчення різноманітних режисерських прийомів, що застосовуються у балетмейстерській діяльності;
- ✓ розвиток відчуття стилістичних особливостей;
- ✓ розширення лексичного арсеналу та творчого діапазону (творчого мислення і творчого потенціалу) студентів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- ✓ основні закони композиційної побудови хореографічних творів;
- ✓ системи запису хореографічних композицій;
- ✓ виразні засоби у хореографічному мистецтві;
- ✓ взаємозв'язок танцювального мистецтва з музикою, літературою, образотворчим мистецтвом;
- ✓ принципи художньо-декоративного рішення;
- ✓ організацію і методику постановочно-репетиційної роботи у хореографічному колективі;
- ✓ теорію і методику роботи хореографа-постановника у спорті.

вміти :

- ✓ застосувати на практиці отримані знання;
- ✓ втілювати і реалізовувати свої задуми у сценічному просторі;
- ✓ створювати різноманітні хореографічні твори, композиції, етюди, концертні й конкурсні танцювальні номери;
- ✓ створювати сценарій заходу хореографічного мистецтва;
- ✓ добре розбиратися в темі, ідеї, конфлікті, жанрі та композиційних особливостях хореографічного твору;
- ✓ знаходити і обирати саме ті виразні засоби пластичної мови, які б найбільш точно передавали режисерський та акторський задуми;
- ✓ брати участь у оглядових комісіях/журі;
- ✓ збирати танцювальний фольклор;
- ✓ працювати з композитором і музикою;
- ✓ запроваджувати культурну та мистецьку діяльність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин (6 кредитів ECTS).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:

лекції – 10 год.; практичні заняття – 100 год.; семінарські – 6 год.; самостійна робота – 94 год.; всього – 210 годин.

3. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

- Змістовий модуль 1. Структура хореографічного твору та його сценічне втілення.
- Змістовий модуль 2. Специфіка режисури масових заходів.
- Змістовий модуль 3. Сценічна атмосфера та її компоненти.

Змістовий модуль 1 (Vкурс, 9 семестр). Структура хореографічного твору та його сценічне втілення.

Тема 1. Види балетмейстерської діяльності

Тема 2. Етапи роботи балетмейстера над постановкою хореографічного твору.

Тема 3. Вибір форми майбутнього твору.

Тема 4. Просторове рішення композиції (малюнок танцю).

Тема 5. Архітектоніка. Головні принципи композиційної побудови у хореографії.

Тема 6. Аналіз і підбір музики.

Тема 7. Створення художнього образу.

Тема 8. Характерність образу.

Тема 9. Пластичний мотив і способи його побудови.

Тема 10. Композиція і постановка танцю (композиційний план).

Тема 11. Створення танцювального соло.

Змістовий модуль 2 (Vкурс, 10 семестр). Специфіка режисури масових заходів.

Тема 12. Огляд і аналіз балету «Лебедине озеро» у постановках Анжелена Прельжокажа, Матс Ека, Метью Борна, Фредеріка Рідмана, Грема Мерфі, Олександра Екмана, Джона Ноймайера, Дади Масіло.

Тема 13. Свято і видовище.

Тема 14. Режисерська експлікація та створення сценарію масового заходу. Монтаж як один з головних методів створення сценарію.

Тема 15. Композиція вистави.

Тема 16. Сценічна реалізація постановочного плану вистави.

Тема 17. Робота балетмейстера з виконавцями над роллю.

Тема 18. Принципи художньо-декоративного рішення.

Тема 19. Мізансцена. Закони побудови багатофігурної композиції.

Тема 20. Сценічні плани.

Тема 21. Темпоритм вистави, ролі, дії і руху.

Змістовий модуль 3 (VI курс, 11 семестр). Сценічна атмосфера та її компоненти.

Тема 22. Зв'язок жанру і атмосфери.

Тема 23. Взаємозв'язок і взаємозалежність події та сценічної атмосфери.

Тема 24. Жанр і стиль.

4. Рекомендована література:

1. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. – К.: Музична Україна, 1975.
2. Гуменюк А. Народне хореографічне мистецтво України. – К.: Мистецтво, 1963.
3. Годовський В. М., Арабська В.І. Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом. – Рівне: РДГУ, 2000.
4. Голдрич О. С. Методика викладання хореографії. – Львів: СПОЛОМ, 2006.
5. Голдрич О. Хореографія. – Львів: СПОЛОМ, 2006.
6. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ: Наукова думка, 1978. 257 с.

7. Колесниченко Ю. В. Інструменти хореографа. Терминологія хореографії. Київ: Освіта України, 2012. 660 с.
8. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція: методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера» / Харк. держ. акад. культури. – Х.: ХДАК, 2018. – 218 с.
9. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник / Оксана Лань. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. – 180 с.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Залік у 9 семестрі, екзамен у 11 семестрі.

6. Засоби діагностики успішності навчання:

- опитування на семінарських заняттях;
- здача практичних нормативів;
- виконання самостійних робіт;
- здача поточних заліків;
- здача підсумкового екзамену.

Примітки:

1. Програма нормативної навчальної дисципліни визначає місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь. Програма нормативної навчальної дисципліни є складовою державного стандарту вищої освіти. Програма вибіркової навчальної дисципліни розробляється вищим навчальним закладом.

2. Програма навчальної дисципліни розробляється на основі освітньо-професійної програми.

3. Форма призначена для складання робочої програми навчальної дисципліни.

Контрольні питання:

1. Що спільного та чим відрізняється робота балетмейстера від роботи скульптора, композитора, режисера?
2. Якими особистісними якостями і властивостями характеру повинен бути наділений балетмейстер на Вашу думку?
3. Що таке плагіат? Коли і за яких умов балетмейстер має право «переносити» твори?
4. Основні характеристики майстерності у професії Балетмейстер?
5. Чому особистісні якості балетмейстера і рівень майстерності можуть не співпадати?
6. Види балетмейстерської діяльності?
7. Функції балетмейстера-реставратора?
8. Функції балетмейстера-репетитора?
9. Що таке ар'єрсцена?
10. Що таке горизонт і рампа у сценічному просторі?
11. Що таке просценіум?

12. Поясніть поняття «одяг сцени».
13. Перелічіть складові частини композиції танцю.
14. Можливі варіанти композиційної побудови хореографічного твору?
15. Що таке поза, міміка, жест, ракурс у хореографічному творі?
16. Практичне завдання: відобразіть типові вирази обличчя: 1) радість; 2) гнів; 3) страх; 4) презирство; 5) здивування.
17. Що означає темпоритм вистави? Як знайти вірний темпоритм?
18. Дайте визначення композиції танцю. Які ви знаєте компоненти композиції?
19. Що таке «архітектоніка»?
20. Яке буває освітлення на сцені?
21. Назвіть можливу композиційну побудову хореографічного твору.
22. Дайте визначення поняттям «свято», «видовище». Чим вони різняться?
23. Поясніть, що таке «пролог», «експозиція» «епілог», «кульмінація»?
24. Що означає режисерська експлікація і для чого вона потрібна?
25. Як поділяються за своїми функціями масові сцени?
26. Поясніть, що таке «фонова» і «дійова» сцени?
27. Перелічіть існуючі сценічні плани? За яким принципом їх визначають і які їх функції?
28. Як ви розумієте поняття «сценічна вісь» і «мізансценічний флюс»?
29. Охарактеризуйте поняття «масовка».
30. Що таке «художній образ» у хореографічній композиції?
31. Що означає «унісонна побудова масової сцени»?
32. Що таке «конфлікт» у театралізованому дійстві?
33. Що таке драматургія хореографічного твору? Перелічіть розділи композиції.
34. Що таке «мізансцена» і як їх поділяють за значенням?
35. Зв'язок жанру і атмосфери?